

indgrebs beskaffenhed og på øjnene, som bedømmer indgrebet. Resultatet kan derfor blive forskelligt alt efter, hvad der indgår i bedømmelsen, og hvem der foretager denne. Og hvis indgrebet tjener væsentlige samfundsmæssige interesser, er forslagsstillerne uforstående over for, at samfundet ikke vil yde erstatning/kompensation for indgrebet, men lader bredejerne stå alene tilbage med et tab. Det offentlige viser med andre ord samfundssind på bredejernes bekostning.

Det er forslagsstillerens opfattelse, at havde lovgiverne ved lovens vedtagelse indbygget en kompensationsmodel i forslaget, havde

- den vedvarende utilfredshed hos de berørte bredejere været forhindret,
- forståelsen for bræmmens miljømæssige effekt været mere udbredt,
- årelange retslige slagsmål om ekspropriations-spørgsmål været undgået,
- en kompensationsmodel for en eventuel fremtidig udvidelse af bræmmen til f.eks. 6 eller 10 meter været klarlagt og
- bredejerne opnået en principiel og vigtig retfærdighedsfølelse.

Det er forslagsstillerens opfattelse, at kompensationen dengang og i dag vil være af relativ beskeden størrelse set med det offentliges øjne, men af større betydning for den enkelte bredejer og vigtigst, af principiel og retfærdighedsmæssig stor betydning.

Spørgsmålet om, hvorvidt udvidelsen af bræmmen fra 1 meter til 2 meter er omfattet af grundlovens § 73, har været genstand for en retslig prøvelse. Højesteret har i en dom af 21. september 1998 stadfæstet Østre Landsrets dom af 18. oktober 1996 om, at en dyrkningsfri bræmme på 2 meter indebærer indgreb af en så ringe intensitet, at det ikke generelt er et ekspropriativt indgreb. Højesteret bemærkede, at således som appelleranterne havde formuleret deres nedlagte påstand, kunne de ikke få medhold. Det viser efter forslagsstillerens opfattelse, at hvis den nedlagte påstand havde været formuleret anderledes, kunne sagsøgerne have fået medhold i, at en dyrkningsfri bræmme er et ekspropriativt indgreb.

Forslagsstillerne anerkender Højesterets afgørelse i den konkrete sag, men er af den opfattelse, at der anstændigvis må ydes en kompensation for indgrebet. Oprindeligt var det på tale at udvide bræmmen til 6 meter. Mange bredejere er derfor berettiget nervøse for, at lovgiverne på et senere tidspunkt vil udvide den nuværende bræmme på 2 meter til f.eks. 4 meter og henvise til Højesterets afgørelse om, at udvidelsen "indbærer indgreb af en så ringe intensitet", at indgre-

bet ikke er omfattet af grundlovens § 73. Lovgiverne kan med andre ord ved brug af "salamimetoden" udvide bræmmen langsomt uden at skulle yde erstatning/kompensation, hvilket forslagsstillerne finder forkert og uretfærdigt.

Forslagsstillerne ønsker med beslutningsforslaget, at et flertal i Folketinget vedtager, at der for udvidelsen af bræmmen fra 1 meter til 2 meter af principielle og retfærdighedsmæssige grunde må ydes en kompensation til de bredejere, der er omfattet af loven med virkning fra lovens ikrafttræden.

Det er forslagsstillerens tanke, at kompensationens størrelse skal ydes som en erstatning opgjort med en pris pr. m² bræmmeareal, der er omfattet af udvidelsen fra 1 meter til 2 meter. Kvadratmeterprisen kunne være den kvadratmeterpris, der anvendes ved f.eks. våde enge, men forslagsstillerne er i øvrigt åbne over for en forhandling herom.

Herudover skal forslagsstillerne anføre, at hvis Folketinget på et senere tidspunkt ønsker at udvide den nuværende bræmme på 2 meter, hvilket flere mener, der af miljømæssige hensyn kunne blive tale om, så er der med vedtagelse af dette beslutningsforslag fastslået et princip om, at der skal ydes kompensation.

Der barsles faktisk med en udvidelse af bræmmen eller randzonen. Det fremgår af Pesticidhandlingsplan II af 3. marts 2000 om udlægning af randzoner langs målsatte vandløb og søer over 100 m².

De økonomiske konsekvenser af gennemførelse af lovgivning i overensstemmelse med beslutningsforslaget skønnes at være relativt beskedne. Det antages, at i alt ca. 20.000 km vandløb er omfattet af bræmmeudvidelsen, svarende til 4.000 ha. Regnes der med en kompensation på f.eks. 3.700 kr. pr. ha, kan beslutningsforslagets virkninger opgøres til 14,8 mio. kr. i løbende årlig kompensation. Forslagsstillerne så dog helst, at kompensationen blev omregnet til og udbetalt som et engangsbeløb frem for en årlig udbetaling. Forslagsstillerne vil under udvalgsbehandlingen søge de økonomiske konsekvenser af forslaget nærmere belyst og herunder vurdere, om kompensationen skal være løbende eller udbetales som et engangsbeløb. Det er tanken, at lovgivning til gennemførelse af beslutningsforslaget skal have virkning fra 1. januar 2001, såfremt der bliver tale om en løbende udbetalt kompensation, mens en engangskompensation bør kunne udbetales i finansåret 2000-2001.

Beslutningsforslaget giver for det første en retfærdig kompensation til de bredejere, der gennem en årække har været omfattet af udvidelsen af bræmmen fra 1 til 2 m, men tager for det andet tillige højde for, hvordan en kompensation vil kunne ydes til de lods-